

- 12 Utrecht (AZU), 2e minisymposium door de Werkgroep Infantiele Encefalopathie Wilhelmina Kinderziekenhuis 'Bewegingsstoornissen bij jonge kinderen met infantiele encefalopathie' (tel. 030-2320631/3220911, zoemer 144 mw.Julia Knopp, secretaresse).
- 12 Veldhoven (De Schalm), Symposium over de eerste opvang na multitrauma: patiënten, de organisatie van de EHBO en ATLS 'Traumazorg: een zaak van samenwerken' (tel. 040-2589532 mw.Van den Heuvel-de Beer, Sint-Joseph Ziekenhuis Veldhoven).
- 12-13 Groningen (Academisch Ziekenhuis), Bij- en nascholing 'Dissectie cursus de arm en de hand' (tel. 050-3612745 Ch.L.Brugman; 050-3613531 E.W.van Valkenburg).
- 13 Nijkerk (De Schakel), landelijke informatie- en ontmoetingsdag BOSK-werkgroepen 'Hydrocephalus en spina bifida' en 'Volwassenen met spina bifida' (tel. 070-3456646 Landelijk Bureau).
- 16 Groningen (Bij- en nascholing specialisten), Rheumatology-Gastroenterology symposium 'Inflammation and anti-inflammatory drugs: rheumatology and gastroenterology at the cross roads' (tel. 050-3612745 Ch.L.Brugman).
- 16 Sittard (PAOG), 'Herkennen en behandeling van probleemdrinkers in de huisartspraktijk' (tel. 020-5664801 Bureau PAOG-Amsterdam).
- 16 Utrecht, workshop 'Richtlijn Medische Hulpmiddelen' (tel. 0181-693661 C.Pluyms SGS CE-Consultancy).
- 16 t.m. 18 nov. Utrecht (Netherlands School of Public Health), cursus 'Actuele thema's rond kwaliteit en doelmatigheid bij de zorgverlening 1997' (tel. 030-2538111 Lydia Boonekamp).
- 17 Nijmegen (PAOG), 'Moreel beraad', bestemd voor verpleegkundigen en artsen (tel. 024-3617688/9007 Bureau PAOG-Heyendaal).
- 17-19 Capelle a/d IJssel (NascholingsCentrum Huisartsen), Warffum-cursus (tel. 010-2200235).
- 17-20 Leuven (België), European Union for School and University Health and Medicine 'Europe without borders: youth at risk?' (tel. +32 (0)9 3443959 administratie en organisatie Medicongres).
- 18 Enschede (Van Hoytema), cursus 'Trends in de kinderendocrinologie' (tel. 053-4892409 dr.G.J.van Hoytema Stichting).
- 18 Utrecht (PAO-H), AZU-huisartsendag (tel. 033-4806699 dr.M.E.Numans, commissie PAO-H Utrecht).
- 18 e.v. Amersfoort, 10 maanden, 15 cursusdelen 'Integrale opleiding orthomoleculaire geneeskunde' (tel. 070-3549958 mw.T.van Wijk).
- 18-19 Capelle a/d IJssel (NascholingsCentrum Huisartsen), blokcursus 'Oncologie' (tel. 010-2200235).
- *18-19 Groningen (Bij- en nascholing specialisten), cursus 'Operatieve laparoscopie voor gynaecologen' (tel. 050-3612745 Ch.L.Brugman).

promoveerde hij op het proefschrift *Histopathogenese en classificatie van cerebrale gliomen*. In 1962 werd hij bijzonder hoogleraar neuropathologie en het jaar daarop werd hij benoemd tot gewoon hoogleraar psychiatrie. Hij was voorzitter van diverse wetenschappelijke verenigingen: de Amsterdamse Neurologen Vereniging, de Nederlandse Vereniging voor Psychiatrie, de Nederlandse Vereniging voor Gerontologie en de Nederlandse Vereniging voor Neuropathologie.

Wij herinneren ons Stam in de eerste plaats als een meesterlijk klinisch didacticus. Wat vóór hem werd gehuld in literair getinte semantiek werd door hem gebracht in de vorm van goed gedefinieerde syndromen. De breuk met de klinische psychiatrie in de jaren zeventig was mede het tragische gevolg van de onverenigbaarheid van Stams opvattingen met de toen heersende antiautoritaire en antisomatische mode. Hij vervolgde zijn weg als neuropatholoog, maar bleef in zijn hart ook in hoge mate clinicus.

Bij Stams wetenschappelijke bezigheden zijn 3 lijnen te onderscheiden. In zijn proefschrift heeft hij zijn ideeën over gliomateuze veranderingen voorafgaand aan glioom neergelegd. De tweede lijn betrof de leukodystrofieën, in het bijzonder de metachromatische leukodystrofie, waarbij hij de bruine metachromasie met cresylviolet beschreef. De derde onderzoekslijn was die der seniele plaques bij de veroudering en bij de ziekte van Alzheimer. De lijn begon in 1925 bij Bouman en loopt bij de Valeriuskliniek en aan de Vrije Universiteit (VU) tot op heden door. Veel werk verrichtte hij samen met Wigboldus. Haar proefschrift *Over de aard en de genesis van de plaques séniles* bevat hun indeling in 4 opvolgende plaquetypen en bovendien een fraaie historische inleiding. Het onderzoek richt zich thans op ontstekingsverschijnselen in de plaque. De resultaten wettigen de hoop op een mogelijke behandeling met anti-inflammatoire middelen. Het klinisch-pathologische onderzoek naar de verschillende typen dementie had Stams grootste belangstelling en vooral op dit gebied is zijn werk van eminente en blijvende betekenis gebleken voor het huidige dementie-onderzoek van de Valeriuskliniek, de afdeling Neuropathologie van het Academisch Ziekenhuis van de VU en het Nederlands Instituut voor Hersenonderzoek. Met Swaab richtte hij in 1985 de Nederlandse Hersenbank op. Tot op het laatst beoefende hij er de neuropathologie en was hij vraagbaak voor vele jonge medewerkers.

Wij missen Frans Stam en wij leven mee met zijn vrouw, kinderen en kleinkinderen. In hun huiskamer kwamen alle lijnen samen, of, zoals hij bij zijn afscheidscollege 'Het kan verkeren' op 17 september 1991 zei: 'De artikelen en boeken die ik geschreven heb, zijn niet in de studeerkamer, maar in de huiskamer totstandgekomen.'

W.KAMPHORST
P.EIKELENBOOM

Amsterdam, juli 1997

Personalia

In memoriam prof.dr.F.C.Stam. – Op 2 januari 1997 overleed in Amstelveen prof.dr.F.C.Stam, een halfjaar nadat zijn ziekte zich in korte tijd in volle ernst had geopenbaard. Hij werd op 7 september 1926 te Hoogeveen in een predikantsgezin geboren. In 1944 behaalde hij zijn gymnasium-bèta-diploma. In oktober 1945, de universiteitsdeuren waren nog nauwelijks heropend, slaagde hij in Leiden voor zijn propedeutisch examen geneeskunde. In 1948 deed hij cum laude doctoralexamen; in 1950 werd hij bevorderd tot arts. Gedurende zijn opleiding (onder Van der Horst) tot zenuwarts in de Valeriuskliniek bracht hij het neuropathologisch laboratorium tot nieuwe bloei. In 1957

Overleden. M.G.M.Bauer, chirurg, op de leeftijd van 86 jaar (22 juli 1997), Oss. Dr.C.J.Hagen, neuroloog, op de leeftijd van 61 jaar (19 juli 1997), Leiderdorp. E.Klinkenberg, huisarts, op de leeftijd van 51 jaar (22 juli 1997), Den Haag. J.A.Oosterbaan, arts, op de leeftijd van 86 jaar (21 juli 1997), Amstelveen. Dr.M.Veltman, huisarts, op de leeftijd van 47 jaar (22 juli 1997), Amstelveen.

Bevorderd tot arts. Te Amsterdam (Vrije Universiteit) mw. F.T.van Beek, J.R.Böhncke, mw.J.Bolk (cum laude), A.M.al Dandachli, F.P.Gallay, A.M.de Kreuk (cum laude), mw. M.C.Lodder (cum laude), E.Pinxter, E.J.I.Schipper en mw. C.E.J.Terwisscha van Scheltinga.